

Figura de Miquel de Palol, per Ricard Guinó. Retrat de Llorenç Pagans, per Edgar Degas.

L'Impressionisme i els gironins

El quadre es troba al bell mig del *Jeu de Peaume*, de París, i encara aquest estiu el vaig poder tornar a veure: *Le chanteur Pagans et le père de l'artiste*. El tenor, a primer terme, canta i s'acompanya amb la guitarra. Al fons, el pare d'Edgar Degas escolta devotament la música.

Llorenç Pagans i Julià (1838-1883), nascut a Cervià de Ter i mort a París, és un dels gironins que va viure més de prop el món fascinant dels impressionistes. Va cantar sovint a les vetllades artístiques organitzades per Eduard Manet i per Auguste De Gas, el pare del pintor que va ser el seu amic i el va immortalitzar en mitja dotzena d'olis.

Ara l'Enric Marquès, en una suggeridora conferència a l'Escola Municipal de Belles Arts, ha recordat que hi ha un altre artista gironí més vitalment lligat a l'impressionisme. L'escultor Ricard Guinó i Boix (1890-1973), nascut a Girona i mort a Ille de France, autor del bust de Prudenci Bertrana que cada dia podem veure a la plaça de Catalunya, va viure a la seva ciutat natal fins als vint anys. Després de fer-hi dues exposicions, va marxar a París de la mà de Maillol i allà va conèixer Pierre-August Renoir. Al gran pintor i escultor, no li obeïen les mans a causa d'un greu i progressiu reumatisme: les teles, les pintava amb el pinzell lligat als dits. Guinó es va convertir aviat en l'autor material de les escultures del mestre, executades davant d'ell i sota la seva inspiració. Tan compenetrat devia ser el treball, que els tribunals francesos, després d'un enutjós procés, van reconèixer legalment la paternitat compartida de les obres, avui oficialment catalogades com de Renoir-Guinó.

Degas-Pagans i Renoir-Guinó: dos casos d'amistat i de fecunditat artística sota el signe d'un moviment històric. Pagans-Degas i Guinó-Renoir: una reivindicació pendent i qui sap si una gran exposició possible sobre l'impressionisme i els gironins.